

สำนักชอสมุค

27 ต.ค. 2531

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนผู้ป่วยให้สวนปัสสาวะด้วยตนเอง
เป็นครั้งคราวโดยใช้เทคนิคที่สะอาดระหว่างวิธีการสอนโดยพยาบาลและเทปโทรทัศน์

A Comparative study of the achievement of patient
teaching on clean intermittent self catheterization
between teaching method introducing by nurse
and Video tape

สุริยา ชาติไทย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2531

ISBN 974-586-378-5

สงวนลิขสิทธิ์

อภินันทนาการ

จาก

นั้ฉกัศวักภยาศัศ ม. มหัดล

15531

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษา เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนผู้ป่วยให้สวนปัสสาวะ
ด้วยตนเองเป็นครั้งคราวโดยใช้เทคนิคที่สะอาด ระหว่างวิธี
การสอนโดยพยาบาลและ เทปโทรทัศน์

ผู้วิจัย นางสาว สุรียา ชาติไทย

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศรี ระเบียบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์อนุพันธ์ หันติวงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี สัตยวิวัฒน์

อาจารย์ บุญส่ง แจ็งสว่าง

วันที่สำเร็จการศึกษา ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนให้ผู้ป่วย
สวนปัสสาวะด้วยตนเองเป็นครั้งคราวด้วยเทคนิคที่สะอาด ระหว่างวิธีสอนโดยพยาบาล
และ เทปโทรทัศน์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการสอน และปัญหาต่างๆของ
ผู้ป่วยที่พบจากการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัว-
อย่างเป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาในการขับถ่ายปัสสาวะ ซึ่งถ่ายปัสสาวะเองได้บ้างแต่ถ่ายไม่หมด
สามารถใช้แขนทั้งสองข้างได้ดี และได้รับการรักษาจาก โรงพยาบาลศิริราช โรงพยา-
บาลราชวิถี โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลทหารผ่านศึก โรงพยาบาลเลิศจิน
และสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง จำนวน ๓๐ ราย การเลือก
กลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นการ เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น
๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๕ ราย คือ กลุ่มที่สอนโดยพยาบาล และกลุ่มที่สอนโดย เทปโทรทัศน์
เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย เทปโทรทัศน์ และแผนการสอน ซึ่งมีเนื้อหาเหมือนกัน เรื่อง
การสวนปัสสาวะด้วยตนเองเป็นครั้งคราว แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว แบบสังเกตเพื่อประเมิน

ความสามารถในการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ป่วยต่อการสอนเรื่องการสวนปัสสาวะและแบบสอบถามปัญหาต่างๆ ของผู้ป่วยที่พบจากการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง ผู้วิจัยทำการสอนผู้ป่วยให้สวนปัสสาวะด้วยตนเอง ในกลุ่มที่สอนโดยพยาบาลและเปิดเทปโทรทัศน์เรื่องเดียวกันให้ผู้ป่วยกลุ่มที่สอนโดยเทปโทรทัศน์ ข้อมูลต่างๆ เก็บรวบรวมโดยผู้วิจัย และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความสามารถในการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง เป็นครั้งคราวของกลุ่มที่สอน โดยพยาบาลและกลุ่มที่สอนโดยเทปโทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒. ผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มพอใจการสอนที่แต่ละกลุ่มได้รับ และทุกคนมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาที่ได้รับการสอนในแต่ละวิธีนั้นชัดเจน เข้าใจง่าย และทุกคนต้องการจะเลือกวิธีการสวนปัสสาวะด้วยตนเองเป็นครั้งคราว

๓. ปัญหาด้านจิตใจในการสวนปัสสาวะเป็นครั้งแรก พบว่า กลุ่มที่สอนโดยพยาบาลมีความมั่นใจมาก ส่วนกลุ่มที่สอนโดยเทปโทรทัศน์มีความมั่นใจปานกลาง และส่วนมากไม่รู้สึกกัวในการสวนปัสสาวะด้วยตนเองทั้งสองกลุ่ม เมื่อต้องทำการสวนปัสสาวะครั้งต่อไป ผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มมีความรู้สึกมั่นใจมาก และทุกคนไม่รู้สึกกัว

๔. ปัญหาด้านร่างกาย กลุ่มที่สอนโดยพยาบาล มีจำนวน ๔ ราย ที่ขณะใส่สายสวนรู้สึกฝืดและต้องขยับหาล้อส้น ส่วนกลุ่มที่สอนโดยเทปโทรทัศน์ พบจำนวน ๓ ราย

สำหรับปัญหาการจัดหาของใช้ และสถานที่ในการสวนปัสสาวะ พบว่า ไม่มีปัญหาใดๆ

Thesis Title A comparative study of the achievement of Patient
teaching on clean intermittent self catheterization
between teaching method introducing by nurse and
Video tape

Name Miss Suriya Chadthai

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Assistant Professor Pensri Rabieb

Assistant Professor Anupan Tantiwong

Assistant Professor Wanee Satayawiwat

Lecturer Boonsong Chaengswang

Date of Graduation May 17, 1988

ABSTRACT

The main purpose of this study was to compare the achievement of patient teaching on clean intermittent self catheterization between teaching method introducing by nurse and by Video tape. It was also aimed to study the patient's opinion and problem occurred during self catheterization. Quasi experimental design was implemented. Data were collected from 30 neurogenic bladder patient who were admitted at Siriraj Hospital, Rajvithi Hospital, Pramongkutklao Hospital, Veteran general Hospital, Lerd-sin Hospital and Phrapradaeng home for the disabled. All subjects were purposive sampling and equally assigned into two groups : the first group; subject received instruction by nurse researcher

where as the second group; subject recieved instruction by Video tape. The accepted characteristics of the subjects were the literate male patient aged 18-60 yrs, no learning experience concerning self catheterization, Unable to Void or able to void small amount of urine, able to use both hands normally.

Tools for the study composed of 20 minutes Video Tape on clean intermittent self catheterization and lesson plan with the same content assessment tool for self catheterization ability, questionnaire on patients' opinion toward teaching method and problems concerning self catheterization. Data were analyzed by using t-test.

1. There was no statistically significant difference of clean intermittent self catheterization ability between the two groups ($p > .05$)

2. The subjects in each group like their instruction methods. However, they think, if they can choose the method of catheterization, they prefer clean intermittent self catheterization.

3. On the first self catheterization; the group taught by nurse had strong self confidence where as the group taught by Video tape had moderate self confidence.

4. The problem during self catheterization : 5 subjects in the group taught by nurse and 3 subjects in the group taught by Video tape couldn't catheterize without lubricated jelly.